

LA TOMASA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Primera parella de ball Stochetti-Fuensanta

Còpia fot. de A. S. (Xantari.)

SEMPRE, en totes las manifestacions de lo gran, s'hi embolica lo petit, lo mesquí; entre lo sub'ím ha de ficarhi 'l nas lo ridícul; diuhen qu' es per la inquebrantable lley dels contrastos, que vé á ser una ramificació de la famosa lley del embut. Siga produhit per lley ó per fatalitat aqueix desvirtuament inevitable que porta á la quía tot succés important ó aconteixement notable, com més ruidós més descarat, lo cert es que no falta may qui s'aprofita dels entussiasmes populars (per exemple) pera negociarihi.

«A rio revuelto (com diuhen 'ls castellans) *ganancia de pescadores*»: la qüestió internacional ab 'ls yankees, *verbi gratia*, ha servit pera agafar peix molts patrioterics que fan servir la bandera espanyola, de trema. De qu' es aixís, ho proba bé aqueix afany inmoderat de certs mercaders de potingas que han prés preu de la efervescència ocasionada per las circunstancias pera abocar al consúm públich productes industrials que fan la competencia als dels nortamericans, y tant re de bó so i 'ls uns productes com 'ls altres.

A n' als qu' hem d' anar á ca 'l adroguer, esoczialment, ja 'ns acaban d' amohinar aqueixos anuncis d' especulació condemnant *extractes y emulsions dels Estats Humits* pera sustituirlos ab similars d' aquí, resultant que 'ls preparats d' allá co n' 'ls nostres son verdaderas *latas*; aqueix per lo que s' adulteran quan están acreditats, y aqueix per lo que imitan á aqueixos pera acreditarse.

De manera que, seduhts per lo reclám d' un patriotisme mercantil que repugna, molts espanyols de bona fé s' entregan en cor y ánima als *Scots y Bristols* de casa nostra que, per abús de confiança, son més dignes de repulsa que 'ls de fora casa. Lo fer servir á la Patria d' esqué, no te calificatiu.

Fins ara m' havia cregut que 'l convertir en himne lo passa-carré de la sarsuela *Cádiz* era una bona d' algun andalus; ho dich de serio.

No 'm sabia avenir de que 's dongués una solució tan sarsuelera al problema de trobar una composició musical que respongués al objecte de despertar l' amor patri ab moiu de la guerra de Cuba. Perque (y tenia molta rahó 'n Juan Buscon) lo pas doble de *Cádiz* toreja no més; sembla fet exprés pera la sortida de la quadrilla; es una composició que dú *pan-y-toros*; té inspiració purament espanyola, si; alegra'l cor, es de festa, fá moure, engresca; pró no entussiasma, no aixeca, no té cap no'a de fibra, no té la expressió, no tanca 'l sentiment, que ha de tenir y tancar tot himne. ¡Himne nacional á una marxa del género chico!

Si 's pogués sapiguer, lo mateix autor se 'n deu haver fet creus del destí elevat que s' ha donat á la seva composició. ¡Com si á Espanya no tinguessim altrás *tocadas* mes apropiadas al fi fi'osófic que 's pretén! Entenguí 's que sols ataquém al passa-carré co n' á himne, no co n' á passa-carré qu' es un pas-doble, repetím, engrescador.

Es igual qu' un *xulapo* que 's vestís de levita crusada; ab jaquetilla y gorra de pinxo fá 'l cop; ab pesa llarga y trona, fá fastich. Lo tipo de la marxa de *Cádiz* es un tipo flamench, de pesa curta. Conseqüencia de lo que dihém es que ja no hi ha café cantant ahont la *cantaora* empunyant la bandera espanyola no hi e'zeguí 'l seu *rataplán* y 'l ¡Viva Espanya! de reglament entussiasmant ab moviments que no tenen rés de patrióichs á la concurrència; es allá ahont resulta més donchs, lo tal himne de marras. Sentímlo cantar per una massa coral ab tota la gravetat que un himne nacional requereix y 'ns clavarém á riure, que hi posin la lletra tan seria que vulguin.

No n' havíam parlat fins ara d' aquest assumpto porque, ho torném á dir, 'ns creyam qu' era una broma, pró una broma innocenta; empró avuy veyent que fins ja s' ha convocat un concurs pera aplicar al diuix pas-doble la lletra que 'l perpetúhi en sa categoria de himne nacional, considerém qu' es una broma pesada de mal género, feta al sentiment patri dels espanyols de debò.

Diálech de la setmana:

—Ja m' hi han vist prou 'ls diumenges al dematí pe 'l passeig de Graça.

—Y això?

—Ja estó ben llesta per mí la banda municipal.

—Y ara?

—D'ensà que toca aquella marxa, cada festa 'm toca marxar á casa á marxas doblas y ab alguna cosa á l'esquena.

—¡Vaja!

—Veig que cada concert *dominguero* de la banda porta detrás un *concert* de garrotadas, que no hi ha modos.

—Sí que donchs...

—No estich per més *rataplams*.

—¿No?

—Y allò de *Viva Espanya!* que ho cridi qui vulgui.

—¿Sí?

—Veus que densà que corren aquesta mena de po issònts es un *viva* que no 'l deixan viure.

—*Refinyeta!*—

L'EPET DEL CARRIL.

¡L' art de fer fortuna!

A un amic

Dius que vols qu' un camí 't trassi
per ferte una posició?...
Escòltam... y pren patró
del que 't diré, Bonifaci!...
¿Dius que vols posseir 'l metall
que tot ho torna bonich?...
Donchs ¡au! Bonifaci, amic
¡Mirat en aquest mirall!
¡Y consti, qu' en mon relato
res s' inventa ni 's fingeix!...
¡Tothom casi bé, coneix
l' original del retrat!...

L' ofici de periodista
es, per màxima ja vella,
ofici de mala estrella,
professió *arrastrada* y trista.
Pe 'l treball d' omplir paper
en profit d' una *gran massa*,
se 'n treu paga tan escassa
que... ¡guanya mes un fuster!
Baix d' hermosas apariencias,
son gran part de Redaccions,
ó bé caus d' explotacions,
ó ingenios de inteligencias.
Y allí, sota l' oripell
d' una professió il·ludida,
l' home, lluytant per la vida,
aniquila 'l seu cervell!
Lo públich, drach afamat,
gruny exigent desd' afora,
y 'ls cervells humans devora
y no queda may saciat!
Y 'l premi de l' escriptó
(pobra víctima expiatoria)
es omplirse 'l nom de gloria...

y 'l cos... ¡d' extenuació!
Aquest *hermós* porvenir,
es lo premi dels qu' escriuen
ab dignitat y 's desviuen
pera ab son deber cumplir!
Dels qui entenen, que la premsa
deu ser justa, honrada y lliure
y ab honra sols, volen viure
y surten del bé en defensa!...
¡Que ni 's torsan al poder,
ni á la riqueza 's doblegan
y que quan bregan, sols bregan
per lo bó, lo just y ver!
¡Eixos, que son de l' honor
y de la rahó l' escut!...
¡moren en la joventut!
y 'ls mes d' ells... de mal de cor!

¿Quan distint en cambi no es
lo porvenir y 'l negoci,
del qui entén tal sacerdocí...
exactament al revés?
¡Mirat!... Funda un paperot
mal escrit, sens such ni bruch!
¡Era un mort de gana... un ruch...
d' aquells que 'ls hi es patria tot!
Pró aixó sí, *llust* y dotat
d' un *olfato* extraordinari,
torna un *lacayo*, 'l seu diari,
de la bona societat...
Desd' ell *jalea* á tothom
que pugui darli profits...
¡Hi ha tants ases enriquits
que 'ls hi agrada ensenyá 'l no n
qu' en poch temps, 'l *papelito*,
un dinerat representat!...
Y en cambi si algú reventa

y es pobre... ¡Li importa un *pito!*
Pera 'l rich y 'l poderós
té *bombos*... ¡Pe 'l pobre res!
¡De tot ne treu l' *interés*,
ab tot hi fa 'l ventre grós!...
Y en tant, aquell, s' encaparra
y aniquila 'l seu cervell,
fent dringar las *doblas*... ell,
va cantant:—¡Visca la *barral*!
Tals son, Bonifaci amic,
las *fasses* del periodista;
ó bé digne panxa-trista,
ó *panxa-contenta* rich...
¡Tria y remena! ¡Si 't plau
del primer, la gloria amarga!...
¡Serás un burro de carga
y morirás sense un clau!
En cambi, si 't veus ab cor
de ser dels de l' altra mena...
Si sabs doblegar la esquena,
ten segú, que farás *sorti*!
Serás rich, serás atés,
tindrás mon, tindrás influencia,
serás si vols *excelencia*
ó diputat ó marqués.
Pe 'ls teus fills, tindrás las mans
dels hereus mes opulents!
tindrás gangas excelents
per tos parents y germans!...
¿Que dius?... ¿Que no m' escarrassi?
¿Que á tal preu no vols ser rich?...
¡Pobre Bonifaci, amic!...
¡Sempre serás *bonifaci*!

M. RIUSEC.

COSETAS

Quan tú ploras, bella nina,
es quan mes á mi m' agradas...
com que tinch gran set d' amor
voldria beurem las llágrimas.

M' estimo mes cent mil voltas
perque 'm serveix de lissó,
la vritat pura y amarga
que la falsa adulació.

Val molt mes lo creure á un sabi
que no pas á deu mil tontos
y mes mal pot se un fanátich
en lo mon, que deu mil bojós.

AGUILETA.

PER MOLTS ANYS!

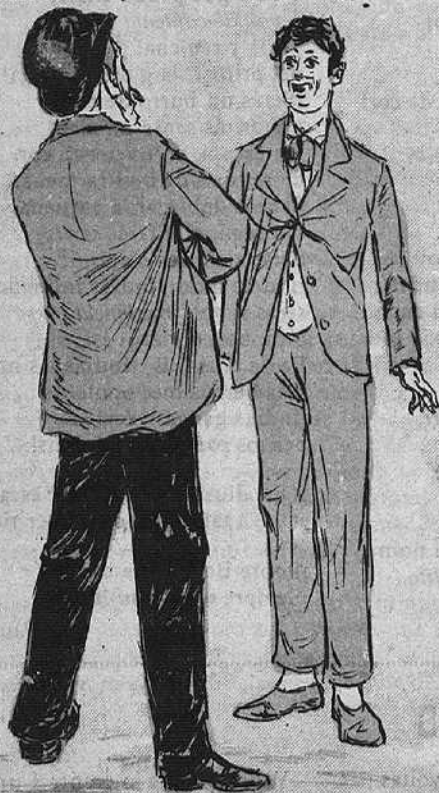
La noya de la portera.

—Que las passi felissas, senyor Pepito... —(¡Má á la butxacal)

Lo noy de la taberna.

—D. Joseph, que las passi felissas...
—(¡Tornemhi!)

Lo noy del quint pis.

—Que las passi felissas, don Cusé...
—(¡Qué ha de durar gayre aixó!)

Varios.

—D. Pepe, senyor Pepito, don...
—(¡Deu meu quin temporal!)
¡Arri allá, granujas, lladres;
anéusen al camí ral!

LOS AGENTS DEL DESORDRE PUBLICH

(CORO)

Digui 'l que vulgui
la gent honrada,

digui la premsa
que som salvatjes,

diguin que lliures
deixém als lladres,

diguin que 's juga,
diguin que 's mata,

nosaltres sempre
tindrèm *vara alta*

y 'l que 'l crit dongui
de «¡Visca Espanya!»

sigui un vell débil
ó dona incauta,

s' en durá un jaco
de garrotadas,

¡que per xó 'ns tenen
que per xó 'ns pagan!

EN JOSEPH

Es lo meu porter... en participació ab los inquilinos dels restants vintitres pisos de la casa ahont visch. La escala té sis replans, á quatre pisos per replá, lo que dona un total de vintiquatre pisos, qu' encabeixen en la actualitat, entre vells y joves, donas y criaturas, la friolera de 144 personas.

En Joseph viu en un quarto del terrat, qu' avants d' haverhi portería en la casa servia pera guardarhi las estoras y trastos vells de tots los inquilinos.

La vinguda d' en Joseph siguié causa de que cada vehí tingués de recullir los seus trastos del terrat y collocarlos en lo seu pis del modo que va poguer, perque 'ls pisos de la casa son petits com un cop de puny. Primerament tots los inquilinos miravan á n' en Joseph ab mals ulls, ja que per culpa d' ell, 'l que no 's veyia obligat á tenir la copa del brasser sobre la calaixera, havia hagut de colocar lo burro d' escalfar lo llit, demunt de la tauleta de centre; pero, després, quan poquet á poch, anárem tractant al nostre porter, quedárem tan empendats del seu carácter alegre y expansiu, del seu comportament respectuós y servicial, y del seu tacte exquisit, fins en las qüestions mes complicadas, qu' avuy en día, si l' amo de la casa, per admetre á un nou inquilino, treya á n' en Joseph del seu quarto del terrat, no hi hauria un sol vehí que no li cedís gustós la meitat del seu catre.

En Joseph 's mereix aquesta y altrás atencions. Ell no es tafañer ni embolicador, y trobar un porter sense aquets defectes, es tan difícil com que ploquin pans de tres lliuras. Això fá, que tots los inquilinos al passar per devant de la seva capelleta, no 'ns descuydém may de donar un copet als vidres y saludarlo ab tota afectuositat, y que li portém totas las mitjas solas y talons, perque encare que 'l calsat qu' ell adoba siga un criadero d' ulls de poll y duricias, com que 'l millor material lo guarda pe 'ls vehins de la escala, y ell no té cap culpa de no ser mes entés en l' ofici, tots nosaltres nos considerém honrats coixejan per mor d' un ataconador tan persona com es en Joseph.

Fora del seu ofici, 'l nostre porter es un pou de ciencia. No tingan por que cap inquilino 's fassi arrancar un caixal ó porti 'ls seus fills á tallar los cabells, sense consultarho avants ab en Joseph, perque ell sab quan es prudent anar á ca 'l dentista y quina es la lluna mes adequada pera presentarse á la barbería.

Y pera donar un bon consell y arreglar las qüestions que tot sovint s' arman entre 'ls vehins de la escala, perque 'l gat de l' un s' ha menjat lo platillo del altre, ó perque 'ls noys del primer pis han tirat un fregall á la galería del entresuelo, ó altres futesas per l' istil, ni 'l sabi Salomó, que sortís de la seva tomba, li passaria la mà per la cara.

En Joseph es per tots nosaltres un recte jutje de pau.

Quan veu á dos vehinas paradas á la entrada, que garlant, garlant, no 's recordan de que s' acosta l' hora d' anar á dinar los seus marits, sense deixar la lesna ó 'l martell ab que repica la sola, 'ls diu ab tò d' amistosa reconvençió:

—Senyoras, si lo que tractan no es molt interessant, pensin que ja es hora de tirar la pasta á l' olla. Calculin que no pot trigar lo senyor y qu' ho trobará tot daixonsas y dallonsas... ¡y que pot haverhi un sacramental!

Y si las vehinas contestan que no passen cuydado per la pasta, perque 'l seu marit es de molt bona *idem*, 'ls aconsella qu' ab los homes no hi juguín, ja qu' ell, que 's creu ser de pasta d' *agnus*, l' endemá mateix d' haverse casat, perque la seva dona no li havia tingut la escudella á punt y s' havia rigut encare de las sevas exclamacions, va arreglarli lo farsellet y agafantla per un bras li feu passar la porta. Es lo qu' ell diu: «Devegadas los homes arriuan á casa de mal humor y l' que sembla un tros de pá 's con-teix en una bomba de *dinamitra*.»

Desde que tenim á n' en Joseph á la portería, 'ls casats de la escala aném tranqui's á la obligació, perque tenim probas de que á la portería hi queda un fidel esquivador dels *tenorios* que intentin assaltar los nostres domicilis. Una vegada qu' un conquistador va oferirli un duro per entregar una carta amorosa á la militar del segon pis, va ressentirsen tant la seva dignitat d' ataconador, que no sols no va admetre la carta ni 'l duro, sinó que tirá ab tal fúria lo mitj coco de las pastetas á la cara del *tenorio*, qu' aquest llensant an gemech darrera l' altra tingué de corre á una farmacia vehina pera que li possessin sobre 'l tanto uns draps ab árnic y li desembrassessin un ull que li havian embussat las pastetas.

Tots los vehins estém tan agrahts, que no sabém com pagar los bons serveys del nostre porter. Nosaltres lo mantenim ab lo menjar que 'ns sobra; nosaltres lo vestim ab las nostras deixas. Es vritat qu' ell va demanarnos lo que no li donavan per no oféndrel, pero es cert, també, que mes de quatre vegadas hem escurat las nostras raccions, perque en Joseph pogués tastar un plat que sabém que li agrada, y que mes d' un cop li hem donat una pessa de roba, qu' ab algun surgidet y una bona fregada de benzina li hauriam fet tirar un' altra temporada.

De tabaco, 'l nostre porter no 'n compra may; nosaltres li doném tot 'l que necessita. Es vritat, també, que ell 'ns lo demana, pero no ho es menos, que nosaltres li entregem á ulls cluchs la petaca. ¡Y cuydado qu' en Joseph 'ls fá groixuts los cigarros!

Pero per ell no dol, porque en Joseph no es com aquets companys desvergonyits qu' us agafan la petaca sense 'l vostre consentiment. En Joseph comensa per demanarvos un paper, després se palpa las butxacas y us demana un polvet de tabaco, y per últim treu una capsa buyda y heu de donarli un misto. ¡Tanta delicadesa encanta!

¡Y en tot es així en Joseph!

Per exemple: la majoria dels porters, quan lo seu sant s' acosta, us fan saber que en totas las casas ahont han desempenyat lo seu important càrrech, los inquilinos han corregut á portarlos valiosos regalos al arriivar tal diada, indirectas que us carregan per lo grolleras; pero en Joseph ¡lo nostre Joseph! ha trobat una forma fina y delicada de demanar un regalo. Ahir, tots los caps de casa de la escala, vam rebre una tarjeteta que deya lo següent: «*Con motivo de ser Manana El día demi Santo tingo el onor de felicitart A hústet y Familia. El Portero Cusé.*»

¿Veuhen? una tarjeta així, á pesar de las sevas faltas d' ortografia, 's mereix no sols un regalo, sinó to ta una botiga.

No sé 'ls altres vehins lo que haurán regalat al *portero Cusé*, pero jo que sabia per boca d' ell que li feya falta un calendari, li he enviat un *Zaragozaño*.

M' hi gratat la butxaca; pero no 'm sab greu.

No m' en sab, no, porque estich convensut de que 'l día que falti en Joseph á la portería, se pondrá 'l sol per' tots los vehins de la escala.

«¡Un porter com en Joseph no 's troba ni ab cerca-pous!»

Es lo qu' ell diu sempre

A. GUASCH TOMBAS.

Al xicot d' una xicota

A mon amic FELIX BRILLAS

Com fa poch hi sapigut
que xicota tu tens ja,
no puch menos que exclamá;
¡ay, pobre noy, ja has rebut!
Be, vull dir que rebut tens
lo si de la que has triat
y que també t' haurán dat
sos pares consentiments.
Que lo que es per lo demés
pots darté llustre y certs tons
perque 'l dir:—tinch relacions—
sembla que hasta vesteix mes.
Tenir xicota es la nota
que enveja á las noyas fá;
quantas ara 't dirán ja:
—¿No 'l veyeu?... ¡ja te xicota!...
Y las que ab tú fevan broma

y reyan ab tú ballant
totas te criticarán
y hasta 't dirán que no ets home.
Pró si tú 'm vols creure á mi
no fassis cas de cap d' ellas;
y tapat be las orellas
ab cotó fluix; si noy, si.
Ser ab la teva carinyós
es lo que sols deus fer ara
perque aixís vegi sa mare
que ets un noy cumplimentós.
Al principi, de goig prés,
li parlas ab la ma al cor
y li fas forsa l' amor...
(pró no li fassis res mes.)
Y ab lo teu modo de dí
que quan vols ets prou galant,
demostras tení 'l cor gran

com una bota de ví.
Tot dihentli de passada
que si ella 't correspón
ets capás ¡vatua 'l mon!
de donarli... una abressada.
Pró entre 'ls dos heu de mirar
de massa fort no estimarse,
perque podria espatllarse
la máquina d' estimar.
Esplicali que ets felís,
sols quan á prop d' ella estás
y ella 't creurá, ja veurás
(á n' á mi bé 'm passa aixís).
Si al principi no hi tens táctica
y vols alguna lliadó
avisam á mí, que jo
jen aixó hi tinch molta práctical

J. ASMARATS.

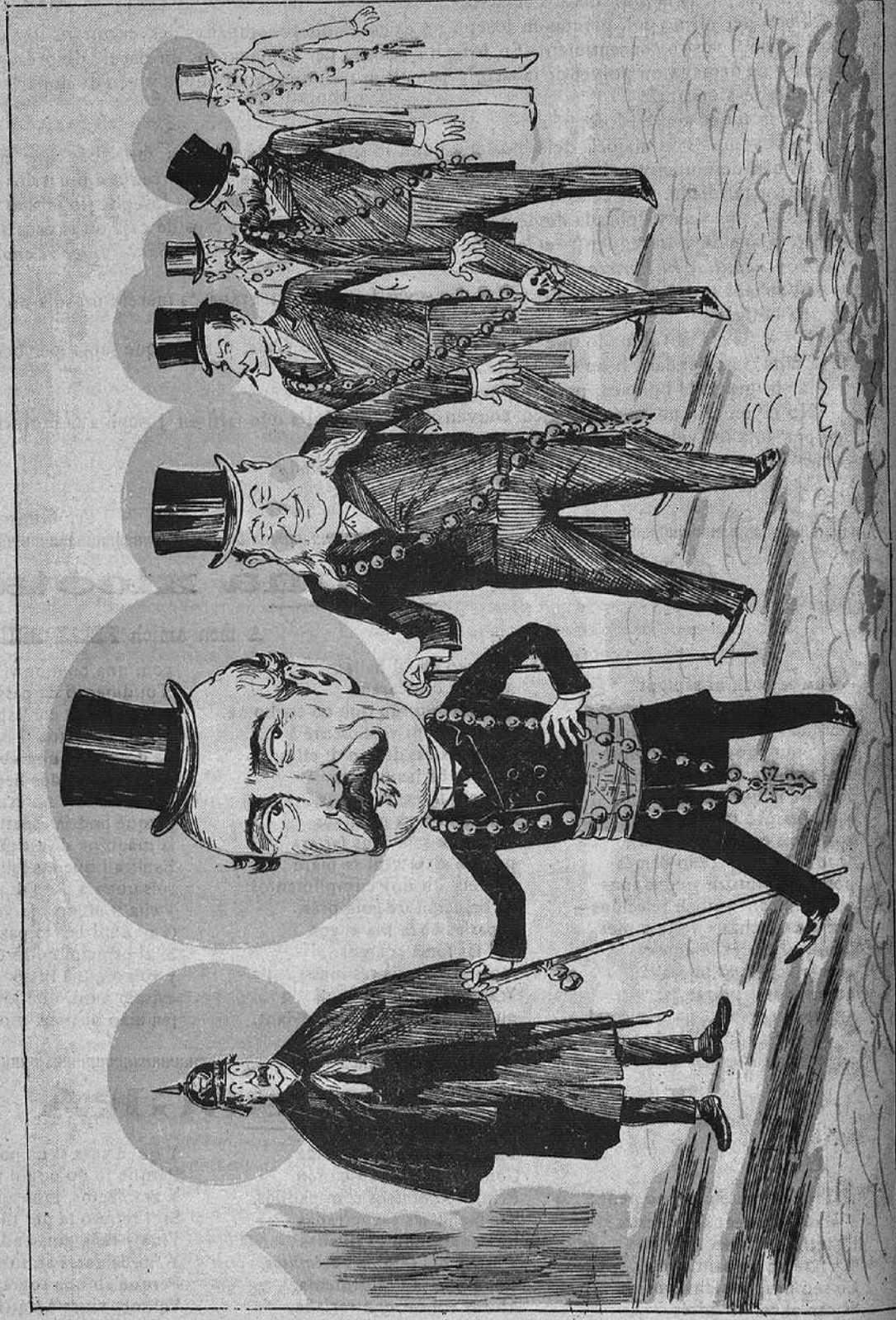
LA MEVA SOGRA

Si 'm permeten un moment
Y aixó no 'ls causa mo'estia
El retrato d' eixa... bestia
'Ls faré ab un santiamen.
Lo seu nas, bonich seria
Si cap al cel no mirés
Y un plá á la punta no hi fés
Com lo de la Boquería.
Sa boca, ¡vatua 'l mon!
Es tan ben proporcionada,

Tan petita y ben formada
Com la boca d' un *bussón*.
Prims sos brassos com palillos,
Sas manassas esguerradas
Las unglas molt refiladas
Y sas dents semblan *colmillos*.
Tot á n' eila l' atormenta,
Ab res vol ser contrariada
Y pega una esgarripada
Al primer que s' hi presenta.
Alló no es dona, es un Miura
De la devesa escapat

Y qu' á casa s' ha posat
Perque jo no pugui viure.
Y ara, lector, jo t' ho prego:
Si 'l retrato fa per tú
Vina y te la pots endú
Y 'm deixarás ab sossego
Perque ab una sogra aixís
Val mes viure á Cafrería,
A Ceuta ó á Rumanía
ó ab la pandilla mambís.

UN MANRESÀ.

Sembla que l'alcade estudia lo modo de ferne aplicació de indumentaria oficial en los actes de gran solemnitat. ¡Que Deu 'ls il·lumini!

Ja era de prevenir. A l'aranya li agafa son.

Transport del cargament pels camálchs municipals.

Ja som a la 70ª representació de *Urganda*, y ab tot, diumenge hi hagueren dos veraders plens.

Continua per lo tant lo extraordinari éxit y lo que s'anuncia de aconleixement teatral, succés que pocas vegades resulta vritat.

ROMEA

Res de particular hi ha hagut durant la setmana passada ja que va ser tot solzament rescaifat, observantshi com ja es costum, deficiencia en la execució, a causa, sens dupte, del treball sumament impossible qu'han de resistir los artistas ab la variació que 's vol doná en lo cartell, resultant la falta d'acert en qui mana, ab desprestigi d'alguns dels actors que tenen lograda justa fama de bons artistes.

Pera divendres s'anuncia l'estreno de *La baylarina*, comedia arreglada a nostra escena per los Srs. García Blaha y Ayné Rabell. (Segons los cartells, la obra original obtingué extraordinari éxit a París, ahont s'ha representat 400 vegades consecutives. Ni una mes, ni una menos.)

TÍVOLI

En tant continua ensajantse la ópera *La Dolors*, han continuat representantse las conegudas sarsuelas del género chico que tan maravillosa execució hi dona la terregada lirica del Sr. Bosch.

Lo públich apreciant lo mérit qu'aqueix treball representa, continua afavorint lo teatro, de modo extraordinari, principalment en los días festius.

CATALUNYA

La nova sarsuela *El señor corregidor*, ab tot y portar la marca de Chapí es una de tantas desinada al montón. A dit

mestre 's veu y 's comprén, que la cantitat li espallla la calitat.

A tenir menos ambició de cobrar trimestres, compondria sarsuelas notables y son nom may cauria en un precipici com á menut li passa.

En la execució s'hi distingí la Sra. Fuertes de Valdealde.

GRAN-VIA

S' anuncian las últimas representacions de la sarsuela de Bray y Bizet, titulada *Carmen*, á fi de posar quant antes en escena l'arreglo conegut de la ópera de Flou: *Maria*, ab los notables elements que aquesta companyia compta.

UN CÓMIC RETIRAT.

DEMANA

TANT t' idolatro, Roseta,
lo meu amor es tan gran,
que, sens treba 't complauria
en quants capritxos al cap
se 't posessin mentres fossin
al cercle del meu alcans.
Demanam mots de ternura,
demanam d'amors esclats.
demanam que 'ls teus peus besí,
demanam que 'l teu esclau
sigui de nit y de dia,
demanam probas constants
del ver amor que 't professo,
demanam versos á raig.
demanam... tot lo que vulguis,
demanaho, tot ho tindrás;
pró, diners, no me 'n demanis
perque... no me 'ls tornas may.

PERE GRANÉ JULIÀ.

Litografia Barcelonesa

S. Ramon, 6
BARCELONA

LA LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

Ramón Estany

que estava instalada en lo carrer de SANT RAMÓN
NÚMERO 5, s'ha traslatat al mateix carrer

NÚMERO 6

ahont se continua fent tota classe de impresos á
* * preus sens competencia y esmero sens igual * *

LO GRRRAN PROECTE DE LA PLASSA REAL

Diuen que l' empedrarán,
y ab sentiment de las didas
carruatjes de totas midas
per ella circularán.

Y 's diu fins que las brigadas
del flamant Ajuntament,
per' quan arriui 'l moment
ja están totas preparadas.

Y que 'ls ciutadans experts,
com que 'l perill será gran,
ab alas hi passarán
ò bé de ferro cuberts.

En lo teatro de la Opera de Buda-Pest, la empresa ha prohibit als marits de las cantants que vagin a fer cap visita als camerinos de las respectives mullers, durant la representació.

Tot ha vingut d'un altercat que tingué l'altre dia un pobre *Joseph* ab la seva dona, actriu d'aquell teatre, y que fou tan violent, que la muller no pogué sortir a escena en lo tercer acte, a causa d'un fort desmay.

En efecte, jo trobo que la ordre está molt ben donada y sería de desitjar que s'implantés en nostres teatros.

Jo ja sé ahont sería molt ben rebuda per part de l'actriu y l'*fulano*, porque no sembla sino que l'*Joseph* estigui convertit en una especie de *magyar* y aixó, francament, es molt pesat pe 'ls *tórtolos*!...

Al menos d'aquesta manera, 'ls dos interessats podrien representar en lo camerino la obra titulada: *Quién a hierro mata, a hierro muere*, y entre tant l'agraciat ab la medalla de Sant Coraeli, podría reflexionar acerca de la inestabilidad de las cosas humanas...

✱

¡Caballers! ¿Estém segurs?...

Pregunto aixó porque l'altre dia diu que 'ls insurrectes de Cuba van atacar l'hospital de bojos a deu minuts solzament de l'Habana, capital militar, naval y política de la isla, que té en sos quartels una numerosa guarnició, en son port un remat de barcos de guerra, y además policia, guardia civil, voluntaris y otras *menudencias*.

Per xó pregunto si estém segurs aquí, porque l'dia menos *impensat* 'm temo que desembarquin a la platja de la mar Vella, unas quantas clocas de nou plenas de *mambissos* y entrin a mata degolla pe 'ls carrers de Barcelona.

Una de dos, ó 'ls insurrectes son molts, molt valents, y no se 'ls escarmenta com diuen 'ls partes, ó bé 'ls nostres soldats son poch y están un xich «comprimits», cosa que negan també 'ls partes...

¡Perque miréu qu'és molta *barra*, la d'anar a buscar *ronya* a las mateixas portas de l'Habana...

Senyor Weyler, senyor Weyler,
per ara no 's coneix prou
que vosté ja sigui a l'Isla...

¡Qu' haurém de cambiar de nou?

✱

Segóns llegim, S. M. lo rey Alfonso XIII que prompte cumplirá 'ls deu anys, ha deixat las professoras é institutrias de sa primera infancia. y comensa a ser educat per professors del sexo fort.

Los nous professors son militars y principalment están encarregats de la instrucció guerrera del Reyet.

¡Aixís!... ¡aixís! Qu' aprengui forsa y que sigui valent... A veure si al últim será ell lo qui acabi la insurrecció cubana.

Si estés aviat instruit, fins allargariam la guerra una miqueta mes, a fi de que pogués lluhirshi y comensés ab bon peu a regir 'ls destins del seu poble!...

✱

En Mariano de Cavia tracta als catalanistas de «familia del tio Sam» a causa del discurs pronunciat en la inauguració del curs de la Academia de Jurisprudencia, per lo senyor Permanyer, y las conferencias en catalá que prompte 's donarán en l'Ateneo sobre diversos temas, qu'ell creu subversius.

Desde luego, trobem que la oportunitat d'extremar aquestas tendencias autonomistas (no separatistas, ¡aixó may!) es una mica discutible; pero consti que tret aquet petit *distingo*, la inoportunitat está en l'escrit del Sr. Cavia, que no ignora d'anys ha, la forsa d'aquesta tendència catalanista, ab que tota Catalunya está identificada.

No faltaria més sino que perque a Cuba hi ha lo que hi ha, a Catalunya hagués de parlar-se en llengua castellana.

'Ls catalanistas de bona fé, ara y a tot' hora están a punt de defensar la integritat nacional, pero no per aixó abdican de sa llengua y de sas aspiracions justas y llegendimas. ¡Ara pe 'l que toca a certa part dels *renaixensos* ja es altra cosa!

¡Que consti!

✱

Segóns sembla s'acosta altra vegada a Cuba la estació de las plujas, en qu' es forsós deixar paralisadas las operaciones militares.

De manera que ja tenim un altre período de quatre ó cinch mesos, en que no 's guanyará res y en cambi Espanya seguirá escolantse per la *sangria suelta* dels 150,000 duros diaris que costa la guerra.

Mentres tant, aquí no plou ni a tiros; las rogativas ad *petendam pluviam* segueixen desacreditantse com sempre.

Si la Divina Providencia sapigués la seva obligació y no se 'ns hagués girat d'esquena, altre *gallo nos cantará*!...

'Ns portaria de Cuba
l'aygua qu' allí sobrará;
y en cambi, a Cuba hi duria
la sequetat qu' aquí fi.

✱

Lo Papa agrahit a las atencions que dispensa la nostra Corporació municipal al ablegat pera entregar la birreta cardenalicia al Dr. Casañas, ha enviat la seva benedicció a tots los individuos del Ajuntament, aixis com a las sevas familias.

Se diu que d'aquesta feta no 's farán mes obras per administració y que la Casa Gran deixarà de ser lo que ha sigut fins ara.

Un contribuyent que sempre 's queixa, parlant del asumpto, me deya l'altre dia:

Tal benedició no m'assombra,
pero per está igualats,
havia d'enviá una escombria
a tots los administrats.

✱

Lo Ciero oportú y considerat com sempre ab la classe treballadora, l'altre dia 's permeté insultar ó per lo menos copiar «insults» contra la honrada classe de bastaixos.

En tot s'ha de coneixe la procedencia extranya dels de la labor honrada del Ciero.

Y no consideran qu' aquí tenim en molt mes a un bastaix per humil que siga, que no pas a molts *laborantes honrados*, qual dignitat está molts vegades renyida ab la *tiessura* de la espinada dorsal... Mentres que 'ls bastaixos tenen la espinada molt dreta y no 's torsa ab facilitat l'*ayna* que 'ls serveix peraguanyarse la vida, portanthi pes a sobre.

¡Pobres d'ells, que la tinguessin tan doblegadissa com 'ls senyors del Ciero.

✱

Lo dia 5 d' Abril pròxim, tenim entès que 's celebrará un Concurs de Societats Corals en la ciutat de Tàrraga. En lo número que vé donarém mes detalls; per ara sols adelantarem que 'ls premis son molts y valiosos.

Diuenge passat ab motiu de la manifestació improvisada després d' excitar la banda municipal la marxa de la sarsuela *Cádiz*, se repetiren los atropellos de dias anteriors, correijits y aumentats, gracias als héroes (!) del garrot.

Y com de costum las victimas foren sers débils, impotents pera tornar la pilota als que 'ls atacavan b tanta brutalitat. Entre 'ls atropellats s' hi compta un pobre noy de catorze anys, á qui una tranca va ferli un gros esborrach al cap.

No queda mes remey als que á forsa bruta han hagut de cuitar la cansó d' en Tururut, que consolarse pensant que á cada porch li arriba sa Santa Garrotada.

Els què peguin ab dalit...
pero aquets jochs de bastons,
en mes de quatre ocasións,
tornen allá ehont han sortit,
igual que las professóns.

En lo número passat publicarem en la secció de trenca-closcas una tarjeta de D. Joseph Gorina y Roca, de Tàrrassa, y oferirem servir gratis al endevinayre que primer nos enviés la solució de la mateixa, un trimestre de suscripció al nostre periódich.

A l' hora en que escribim aquestas ratllas, no hem rebut mes qu' una carta de D. Antón Suriol, en la que dit senyor nos remet una solució incompleta. Prescindint de que 'ls noms d' aquesta, son diferents als marcats per l' autor de la tarjeta—ja que aixó fora lo de menos si ab elis podia formarse la direcció de la nostra litografia—los mateixos no contenen en conjunt mes que quatre *és* devent figurar-nhi cinch-com en la expresada direcció.

Si avans de la sortida d' aquest número rebém la solució verdadera, ho consignarém aixís en lo proxím.

Debém fer constar, també, que 'l Sr. Gorina nos ha manifestat per carta, que va esperar, infructuosament, en son domicili de Tàrrassa fins al mitj día del diuenge últim, l' anhelada solució.

Per lo tant, pot casi assegurar-se, que 'ls nostres aixerits barrinayres, s' han deixat escapar la gangucia que 'ls oferiam.

¡A veure si un altra vegada serán mes afortunats!

En la Societat *La Constancia*, instalada en lo carrer de Moncada, 14, principal, lo soci aficionat Ramón Martí Corbera anuncia la funció de son benefici pera dissapte dia 28 del present, ab una escullidíssima funció composta de las sarsuelas *Tío... yo no he sidol*; *Lo somni de la Ignocencia*, en que tant s' hi distingeix lo beneficiat en lo desempeñy del *Sr. Paludarias*, y *Las tentaciones de San Antonio*, finalisant tan amena funció ab un lluhit ball de societat.

L' acert del beneficiat ab las sarsuelas escullidas y las molts simpatías que ab son treball artístich ha sapigut lograr, fa esperar que 'l local de *La Constancia* se veurá sumament concorregut, de lo que 'ns felicitarém.

Nos escriuhen del Vendrell que en lo teatro del Casino Circo d' aquella vila, está actuanthi una companyia de sarsuela que dirigida per lo reputat mestre Sr. Xalabardé, hi figura la tan distingida com agraciada primera tiple donya Eliodora Salvador.

Segóns diuhen la simpática artista mencionada, ha obtingut celurosissims aplausos en los protagonistas de las

sarsuelas *Donya Juanita y Adriana Angot*, demostrant en ellas qu' encara conserva la plenitud de sas falcutats artísticas que tant havém admirat distintas vegadas en nos res principals teatros.

Esperém que aquesta acceptació pujará encara en gran ab *El rey que rabió* que 's cantarà demá.

Feliciém á la Junta del Cassino per l' acert ab la contracta de la Sra. Salvador, aixís com també á la celebrada tiple per son nou y just triunfo.

ADEU

Adeu, vehina del quart,
Ab la quí tantas vegadas
Tinguerem enrahonadas
Dins lo cel-obert fins tart.
Adeu, prenda del tercé,
La salada malaguenya
Que encare que siguis guenya,
A mí 'm filayas molt bé;
Adeu, mestra del segón,
Bella y adorada Petra,
Ja vindré á apendre de lletra
Lo dia que tingui són;
Adeu, viuda del primé,
La que tant m' has perseguit,
No t' apuris que de nit
Ab gust te visitaré;
Y tú, lletera bufona,
Molts dematins me veurás
Perque 'm vindré á beure un vás
de la llet que tens tan bona.
Adeu, adeu nata y flor
De Barcelona y son plá;
Ploreu tolas que se'n vá
Don Jaume 'l Conquistador!..
Hasta mes veure, vehinas,
Puig si no m' n vaig molt lluny,
Lo pis es quint, com lo puny,
Allá 'l carré de Cortinas.
Y si un dia del calaix
Veu la sogra que prenh pá
De segú m' embestirá
Y 'm tiraré de dalt baix
Perque no 'm pugui agafá

AMADEO PUNSODA.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 12 d' aquel mes)

Paulito Redolins: No vá prou bé.—N. del G. de S.: Id.—Pere Salom y Morera: Anirá casi to.—J. M.ª Planas: Publicarém la primera.—Destorba quèntos: De vosté la conversa.—Joan Ollés: Es fluixa.—J. M.ª Pinós: No puch servirlo.—A. Sórdap: Esta bé.—Joseph Anglada: No serveixen.—Fidel Delfi: Anirá la xarada.—B. Cordas: Son defectuosos.—J. Robert: No m' agradan prou.—Ramón Lleix: Van bé.—Pepito Llauné: Aceptat.—Dr. Tranquil: Fluixeja.—E. Torrent: Id.—Rapevi: Conformes.—Pepet Vinyals: Anirá 'l logogrito.—Rhama Sams: No vá.—Ramón Franquet: Molt bé.—Joanet Xarramí: Id.—Fajug: Anirá 'l rombo.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2
Extranjer, id.	2'50
Número corrent.	0'10

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6—BARCELONA.

LA CANSO ETERNA

—Me cremo, m' abraso, 'm moro;
d' un foch tan viu ja estich fart...
—¿Perqué no avisa als bombers?
—¡Inútil; sempre fan tart!

SEGGIÓ DE TRENCA-GLOSSAS

XARADA

Una bona dos-tercera-
quarta-quinta quan dos-tres
me primera duguétersa
y m' agrada d' alló mes;
pró una bona baylarina
si balla bé 'l dos-doblat
la trobo total y, ho juro;
me la miro extasiat.

E. PI FANL.

ANÁGRAMA

—Total, tot, quina total
De sarrións de carbó.
—No 's total, Senyor Llagosta,
Que mes ne vaig veure jo.

F. RIBAS.

ROMBO

.....
.....
.....
.....
.....

Sustituir los punts per lletres de
manera que llegidas las ratllas vertical
y horizontalment diguin: 1.ª Conso-
nant, 2.ª; Poix, 3.ª; Capital europea,
4.ª; Nom de dona, 5.ª; Moltes criatures
ne tenen, 6.ª; Número, 7.ª; Vocal.

PEPE VINYALS.

TRENCA-CAPS

Adela Menat

Cardona

Formar ab aquestas lletres lo titol
d' una comedia de mágica.

M. PRIDRO (A) EL MESTRE.

GEROGLIFICH

× { } { } 1 m 1808 Á

R. T. T.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
6, Sent Ramón, o.—BARCELONA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 —Poble catalá.

1 7 8 8 5 6 7 9.— »
1 7 2 2 3 2 7.— »
1 7 6 7 8 9.— »
1 7 2 7 9.— »
4 3 9 7.— »
4 2 7.— »
4 7 8 5.— »
8 8 3 6 7.— »
4 7 8 3 2 7.— »
4 7 2 2 5 4 7.— »
4 7 8 8 5 6 3 2.— »
1 7 2 2 3 2 5 7 9.— »
1 7 2 2 3 2 5 7.— »
4 7 8 8 5 1 7.— »
1 8 7 9 9 7.— »
1 7 2 4 7.— »
9 7 4 7.— »
4 3 9.— »
5 2 7 6.— »
8 8 3 2 9.— »
8 8 5 9 9 7.— »
8 8 7 6 3 2 7.— »
4 7 8 8 5 6 3 9.— »
4 7 9 3 2 2 7 6 9.— »
1 7 2 2 3 2 7 9.— »
4 2 7 6 3 4 7.— »
8 8 7 6 7 9.— »
5 6 4 8 3.— »
9 7 6 9.— »
9 7 9.— »
5 9 5 8.— »
9 7 8 7 9.— »
8 8 7 6 9 7.— »
9 7 2 2 3 7 8.— »
2 3 8 8 5 6 7 9.— »
9 3 2 2 7 9 7 6 9.— »
4 7 2 2 5 4 7 9.— »
9 7 8 7 2 9 7.— »
9 7 2 2 5 7.— »
9 3 2 2 7.— »
9 5 8 9.— »
8 3 9.— »

JOAN ROCAVERT.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 393

Karada.—Ca—ro—la.
Endevinalla.—Milans.
Logogrifo numérich.—Pona.
Tarjeta.—Ambrós, Angel, Anón, Rafel,
Baldomero, Cayelana, Cristina, Inés,
Rosas.
Geroglífich.—Jo us asseguro que cin-
pelas fan un duro.